

Esitys Vantaan purojen nimimuutoksista

VD/733/10.02.07.00/2016

KR/SRA

Vantaan ympäristölautakunta on laatinut aloitteen Vantaan alueella virtaavien tärkeimpien pienvesien nimien muuttamisesta ojista puroiksi: Krakanojasta Pakkalanpuro, Kylmäojasta Ristipuro (tai Kylmäpuro) ja Rekolanojasta Rekolanpuro. Ympäristölautakunta haluaa sillä tavoin korostaa Vantaan ainutlaatuista puroluontoa, joka on kaupungille tunnusomainen. Nimenmuutokset ovat luonnollinen jatko purojen teemavuodelle 2015, joka jatkuu vuonna 2016 purojen ja jokien teemavuotena.

Vuonna 2015 vietettiin Vantaalla purojen teemavuotta, jolloin pyrittiin monin eri tavoin nostamaan puroluonnon arvostusta ja kiinnittämään huomiota Vantaan arvokkaan vesiluonnon suojeluun. Vuoden aikana tehtiin paitsi konkreettista työtä puroluonnon hyväksi maastossa, myös jaettiin purotietoa kuntalaisille monin eri tavoin.

Purojen nimiasiaa ja purojen arvostusta pohdittaessa voi yksi lähtökohta olla myös vesilaki: Vesilaissa on muutama tärkeä määritelmä, joilla määrittyy pienen virtaveden, puron, asema vesitaloushankkeiden luvanvaraisuutta harkittaessa. Vesilain 1. luvun määritelmässä vesistöllä tarkoitetaan järveä, lampea, jokea, puroa ja muuta luonnollista vesialuetta sekä tekojärveä, kanavaa ja muuta vastaavaa keinotekoisia vesialuetta. Vesistönä ei kuitenkaan pidetä noroa, ojaa ja lähdetä. Joella tarkoitetaan virtaavan veden vesistöä, jonka valuma-alue on vähintään sata neliökilometriä. Purolla tarkoitetaan jokea pienempää virtaavan veden vesistöä. Norolla tarkoitetaan sellaista puroa pienempää vesiomaan, jonka valuma-alue on vähemmän kuin kymmenen neliökilometriä ja jossa ei jatkuvasti virtaa vettä eikä kalankulku ole merkittävässä määrin mahdollista. Purona pidetään siis myös sellaista uomaa, jonka valuma-alue on pienempi kuin kymmenen neliökilometriä, mutta jossa virtaa jatkuvasti vettä ja jossa kala voi kulkea.

Puroa koskee erilaisten vesitaloushankkeiden, kuten putkitusten, oikaisujen ym. yhteydessä vesilain 3. luvun 2§:ssä määritelty yleinen luvanvaraisuus: Vesitaloushankkeella on oltava lupaviranomaisen lupa, jos hanke voi muuttaa vesistön asemaa, syvyyttä, vedenkorkeutta tai virtaamaa, rantaa tai vesiympäristöä taikka pohjaveden laatua tai määrää ja tämä muutos aiheuttaa mm. luonnon ja sen toiminnan vahingollista muuttumista taikka vesistön tai pohjavesiesiintymän tilan huononemista tai vaarantaa puron uoman luonnontilan säilymisen.

Vesilaki pyrkii suojelemaan vesistömääritelmän täyttämiä pienvesiä eli puroja. Vantaan virtavesiselvityksessä 2010-2011 käytiin hyvin kattavasti läpi Vantaan pienet virtavedet, rajattiin niistä arvokkaita vesiluontokohteita, etsittiin puronvarsien lähteitä sekä määriteltiin ne purot tai puro-osuudet, jotka täyttävät vesilain vesistömääritelmän.

Valtaosa Vantaan pienistä virtavesistä on vesilain tarkoittamia puroja, oja-päätteisistä nimistään huolimatta. Vantaan puroista useimmat ovat myös Suomen luontotyyppien uhanalaisuustarkastelussa savimaiden puroja, joka on äärimmäisen uhanalainen (CR) luontotyyppi.

Vantaalla on purojen nimiä määriteltäessä päädytty käyttämään vanhaan uusmaalaiseen murrenastoon kuuluvaa oja-päätteistä nimistöä. Vesistön nimessä oja, joka yleiskielessä viittaa kaivettuun ja käsiteltyyn uomaan, saattaa tuottaa oja-nimisistä luonnonpuroistakin mielikuvaa vähempiarvoisina kaivettuina uomina, joita eivät esim. vesilain puroa suojelevat säännökset koske. Oja on myös niin vakiintunut yleiskielen sana, että voi kysyä kuinka moni Uudellamaalla asuva tunnistaa sen paikalliseksi murrenaksiksi. Nimenmuutoksella voidaan kertoa Vantaan purojen arvosta ja suojelutarpeesta uhanalaisena luontotyyppinä sekä vesilain tarkoittamana vesistönä ja näin edistää purojen suojelua.

Ympäristölautakunta 17.2.2016 § 9

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään esittää ympäristölautakunnan aloite Vantaan nimistöryhmälle.

Päätös:

Päätettiin esittää ympäristölautakunnan aloite Vantaan nimistöryhmälle

Liitteet:

-

Vantaan ympäristölautakunta; Esitys purojen nimimuutoksista

Täytäntöönpano:

Ote: Vantaan nimistöryhmä/Timo Kallaluoto ja Annaliisa Vanhala

Muutoksenhakuohje:

10. Muutoksenhaku- ja valituskielto

Lisätiedot:

Sinikka Rantalainen, puh. 09 83922107, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi